
Aidhm 2 – Cásanna a bhfuiltear Amhrasach go bhfuil an Dlí Cuideachta á Shárú a Nochtadh

Réamhrá

De bharr gur léir go bhfuil an Oifig ag spreagadh agus ag cur chun cinn géilliúntas i leith Achtanna na gCuideachtaí tá lear mór tuarascálacha agus gearán á chur chuig an Oifig faoi chásanna a bhfuiltear amhrasach go bhfuil mí-iompar corparáidech i gceist. Thugamar faoi deara sa bhliain 2004 go raibh na tuarascálacha a tháinig ó ghnólachtaí agus ó chomhlachtaí gairmiúla agus ó údaráis Stáit nó rialaitheacha go sonrach ag aithint an cháis a raibh amhras faoi go raibh an Dlí Cuideachta á shárú ann is go raibh na gearáin a fuarthas ón bpobal i gcoitinne

níos ginearálta maidir le deacracht i leith cuideachta a aithint. Dá bharr sin is minic go raibh ar an Oifig dul i gcomhairle leis an ngearánaí le fianaise níos cinnte a dheimhniú faoin bhfadhb le súil is go bhfaighfí amach ar shárú dlí cuideachta a bhí i gceist. Aithníonn cuid de na Léirithe liostáilte faoin Aidhm seo cásanna arbh ábhar gearáin phoiblí iad agus a ndearna an Oifig idirbheartaíocht rathúil leis an ngéilliúntas i leith ceanglais dlí cuideachta a dhaingniú.

Fo-aidhm 2.1: Sa gcás go bhfuiltear Amhrasach go bhfuil Achtanna na gCuideachtaí á Shárú, Socruithe a chur chun cinn leis an Sárú a Bhraith agus a Thuairisciú

Líon/Foinsí na gCásanna a bhfuiltear Amhrasach faoi Shárú

Den chuid is mó bhraitear agus tuairiscítear cásanna amhrasacha don OSFC de bharr:

- ceanglais sainordaitheacha a chuirtear de réir Achtanna na gCuideachtaí ar pháirtithe áirithe mar atá iniúchóirí⁴, leachtaitheoirí⁵, comhlachtaí gairmiúla⁶, agus Cláráitheoir na gCuideachtaí⁷, agus
- tuarascálacha deonacha a thagann chuig an Oifig ón bpobal, ón Stát agus ó Údaráis eile. Eolas a thagann chuig an OSFC ón réimse phoiblí ina luaitear líomhaintí faoi chionta i gcoinne dlí corparáidigh leantar é freisin, cibé ó na meáin a thagann sé nó ó fhoinsí eile cosúil leis an eolas

Síniú Mheamram Tuisceana idir an OSFC agus na Coimisinéirí Ioncaim

4 Alt 194(5) d'Acht na gCuideachtaí 1990 (arna leasú ag Alt 74 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí, 2001).

5 Alt 299 d'Acht na gCuideachtaí 1963 (arna leasú ag Alt 143 d'Acht na gCuideachtaí 1990 agus Alt 51 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí, 2001).

corparáideach atá cláraithe san Oifig um Chlárú Cuideachtaí.

I gcomórtas leis an mbliain 2003 ní raibh mórán athrú ar líon iomlán na gcásanna ar cuireadh OSFC ar an eolas fúthu sa bhliain 2004. Fuarthas 1,956 ghearán sa bhliain 2004 i gcomórtas leis an 1,950 a fuarthas sa bhliain 2003. Is ó iniúchóirí a tháinig an chuid is mó dóibh siúd agus bhí méadú ar ghearáin ó bhail den phobal (de ghnáth ó stiúrthóirí, ó bhail/scairshealbhóirí nó ó chreidiúnaithe nó ar a son siúd)

Má bhí méadú i dtuarascálacha ó iniúchóirí agus ón bpobal bhí cothrom sa mheá sa mhéid is nár tuairiscíodh aon mainneachtain maidir leis an oibleagáid atá ar chuideachtaí seachtracha tuairisceán a dhéanamh. Bhí sé socruithe ag an Oifig gur faoi Chláráitheoir na gCuideachtaí a bhí sé dul sa tóir ar na mainneachtnaí sin.

Tá briseadh síos ar na tuarascálacha de réir foinse rianaithe in **Aguisín 2.1.1**.

Comhoibriú idir Údaráis Rialaitheacha

Le linn na bliana 2004, shínigh an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach dhá Mheamram Tuisceana (MT) i dtaca le heolas rialaitheach rúnda a roinnt, ceann amháin leis an Irish Stock Exchange i mí na Feabhra agus an ceann eile leis na Coimisinéirí Ioncaim i mí na Nollag. De bhreis air sin bhí cainteanna idir an dá Roinn Rialtais maidir le malartú eolais a chur ar bhonn foirmeálta.

Tháinig 18 tuarascáil chuig an OSFC ag éirí as an MT leis an Stock Exchange; bhain 15 chinn díobh siúd le teip .i. nár tugadh eolas a bheadh tionchar aige ar an bpraghas don mhargadh ar bhonn tráthúil. Bhain na 18 tuarascálacha le hidirbhearta i 16 cuideachtaí liostáilte.

An cabhair a thugann an dá eagraíocht dá chéile cheana féin chuir an MT leis na Coimisinéirí Ioncaim ar bhonn foirmeálta í, ach tá an Stiúrthóir dóchasach go gcruthódh sé comhoibriú níos fairsinge freisin in imeacht aimsire agus go mbeidh méadú ar líon na gcásanna neamhghéilliúntais a nochtar dá bharr, rud a ghabhfadh chun leasa an phobail.

6 Alt 58 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí, 2001 agus Altanna 192(6) agus (7) d'Acht na gCuideachtaí 1990 (arna chur isteach ag Alt 73 den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí, 2001).

7 Alt 194(1)(b) d'Acht na gCuideachtaí 1990 (arna leasú ag Alt 74(b) den Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí, 2001).

Chuaigh an Oifig i mbun comhchomhairle go rialta le Biúro an Ghárda um Imscrúdú Calaoise agus le húdaráis eile an Ghárda faoi chúrsaí a bhain leo araon maidir le cuideachtaí. Tá sé taifeadta ag Aonad an Ghárda taobh istigh den OSFC gur tharla 126 theagmháil den chineál sin i rith na bliana.

Ag éirí as síniú an Mheamraim Tuisceana le hÚdarás Rialaitheach Sheirbhísí Airgeadais na hÉireann sa bhliain 2003, bhíodh teagmháil rialta idir iad agus an OSFC sa bhliain 2004 faoi shaincheistanna ar chás leo iad san earnáil airgeadais i gcaitheamh na bliana sholáthair an Oifig ábhar do chomhlachtaí cuntasaíochta gairmiúla agus d'údarás taobh amuigh den Aontas Eorpach de réir na gcúmhaicteáil dlí a cheadaíonn cabhair do rialaitheoirí eile.

Admhaíonn an Stiúrthóir go sonrath an cabhair a fuarthas ar bhonn leanúnach ó Chláraitheoir na gCuideachtaí agus óna fhoireann i rith na bliana 2004 maidir le clárú agus le deimhniú doiciméad comhdaithe agus maidir leis an bhfreastal a rinne foireann OCC (Oifig um Chlárú Cuideachtaí) ar imeachtaí Cúirte a thionscain OSFC. Beidh an comhoibriú sin rithábhachtach i gcónaí mar taca dár gcuid oibre i leith géilliúntais agus forfheidhmithe.

Fo-aidhm 2.2 - Cásanna a bhfuiltear Amhrasach go bhfuil Achtanna na gCuideachtaí á Shárú a Aithint

Ba cosúil lena chéile cineál na nithe a tuairiscíodh sa bhliain 2004 agus cineál na nithe a tuairiscíodh sa bhliain roimhe sin maidir le tuairisciú sainordaitheach agus deonach.

Cineál Saincheistanna Aitheanta sna Tuarascálacha Sainordaitheacha

Nochtaigh an 1,594 thuarascáil sainordaitheacha a fuarthas sa bhliain 2004 2,007 gcásanna a rabhthas amhrasach go raibh Achtanna na gCuideachtaí á shárú. In **Aguisín 2.2.1.** den Tuarascáil seo rianáitear cineál na gcionta a tuairiscíodh dúinn go réasúnta minic sa bhliain 2004 i gcomórtas le 2003. I circa 99% de na tuarascálacha ba iad na sé cionta seo a leanas a bhí i gceist:

- as 1560 cion (nó i níos mó ná 77% de chásanna) ba loiceadh ar an tuairisceán bliantúil a sheoladh in am chuig an Cláraitheoir na gCuideachtaí a bhí i gceist. Is é an gnáth cur chuige ag an OSFC i gcás na dtuarascálacha iad a chur faoi bhráid an Chláraitheora le haghaidh caingean forfheidhmithe más gá. Ní bheidh an cion seo ina chion ar gá é a thuairisciú don OSFC chomh luath is a bheidh tús feidhme curtha le halt 37 d'Acht na gCuideachtaí (Iniúchadh agus Cuntasaíocht) 2003 le ordú ón Aire;
- cuireadh níos mó ná 300 cás d'úsáid iomarcach sócmhainní cuideachta chun leasa pearsanta stiúrthóirí agus daoine a raibh ceangal acu leo (.i. timpeall 25% de na cásanna a tuairiscíodh) faoi bhráid na hOifige le go bhfiosrófaí iad nó tháinig an Oifig ar eolas fúthu ar bhealaí éagsúla. Níor léir go ndearnadh mainneachtain d'aon turas ach i bhfíorbheagán de na cásanna sin; ní mór mainneachtain d'aon turas mar chruthúnas le ciontú a dhaingniú i leith na mainneachtana sin;
- i timpeall 60 cás (tuairim is 3% den iomlán) is teip ar chuideachtaí leabhair chuntais cuí a choinneáil a bhí i gceist. Is bunúsach an ceanglas seo chun struchtúr láidir cibé aonarach nó tiomsaitheach a choinneáil maidir le cúrsaí corparáideacha, agus dá réir déantar cinneadh faoi chaingean forfheidhmithe a thionscnamh nó gan a thionscnamh i ngach cás dá leithéid;
- tuairiscíodh 30 cás (nó timpeall 1.5% de líon iomlán na gcionta a tuairiscíodh) a bhain le cuideachtaí agus a gcuid stiúrthóirí ar theip orthu cruinniú ginearálta urghnách (CGU) a tharraingt a laghdódh cóimheas sócmhainní/fiachais na cuideachta go dtí 50% nó níos lú. Níor tuairiscíodh ach a thrí de mhéid na gcásanna a tuairiscíodh sa bhliain 2003, toradh a bhfáiltítear leis agus a thugann le tuiscint go bhfuil na cuideachtaí atá i gceist ag baint úsáid as CGU le rud a dhéanamh faoina laige maidir le caipiteal;
- bhain 15 cásanna (nó níos lú ná 1% den iomlán) le heolas a fhógairt ródheireanach don mhargadh arbh fhéidir tionchar a bheith aige ar an bpraghas. Chuir an Irish Stock Exchange in iúl don Oifig go raibh feabhas tagtha ar thráthúlacht tuairisciú

cuideachta don mhargadh ón uair a d'fhogair siad an ceanglas tuairiscithe sainordaithe sin do chuideachtaí liostáilte;

- cuireadh in iúl do 12 chuideachta (níos lú ná 1% de líon iomlán na gcionta a tuairiscíodh) nach raibh aon stiúrthóir Éireannach cónaitheach acu. Ba íslíú é sin de 50% ar fhigiúr na bliana 2003 agus b'fhéidir gurb é an chúis a bhí leis an íslíú sin go raibh an pobal níos eolaí faoin gceanglas cuibheasach nua sin.

Cineál na Saincheistanna a Aithníodh i Tuarascálacha Deonacha agus eile

Sa bhliain 2004, chuir an OSFC Foirm Ghearáin Athbhreithnithe ar fáil i mBéarla agus i nGaeilge, le gearánaithe a spreagadh chun cion/cionta sonracha i gcoinne dlí cuideachta a raibh ceist fúthu a shainmhíniú níos fearr. Cé go raibh toradh maith ar an ngníomh sin go pointe áirithe, tá roinnt tuairiscí ag teacht ón bpobal i gcónaí faoi chásanna a bhfuiltear amhrasach faoi mhí-iompar ach nach bhfuil sé cinnte an cion atá i gceist. In ainneoin na deacrachta cineál na ngearán agus na tuarascálacha sin a chur faoi chatagóir, soláthraíonn **Aguisín 2.2.2** eolas faoi na saincheistanna ar cuireadh ar ár súile dúinn tríd an bhfoinse sin. Tugtar faoi ndeara cé gur cosúil go maith lena chéile saincheistanna na bliana 2004 agus cinn sa bhliain 2003, i go leor cásanna ba éagsúil an suntas a tugadh do shaincheistanna aonarach a áirithe i gcomórtas le toradh na bliana 2003.

Bhain gear do 50% de na saincheistanna leis na ceithre réimsí bunúsacha seo a leanas:

- fiach gan íoc ag chuideachtaí, lena n-áirítear na cúinsí seo a leanas
 - socruithe Cúirte gan íoc;
 - fiacha tabhaithe ag chuideachtaí, nach n-íoctar in am nó ar chor ar bith;
 - cásanna a ndeachaigh Breithiúnas na Cúirte i gcoinne na cuideachta ach nár tháinig an sirriam nó an Cláráitheoir Contae ar “mhaoin ar bith” nuair a rinneadh iarracht an Breithiúnas a chur i bhfeidhm;
 - níl an chuideachta i mbun trádála níos mó ach níl sí leachtaithe ach oiread.

Ó tharla nach bhfuil sé d'fheidhm ag an OSFC fiacha a bhailiú, ní mór do chreidiúnaithe dul i muinín an dlí ar a son féin le sásamh a bhaint amach. Moltar do ghearánaithe dul sa tóir ar chomhairle ghairmiúil (mura bhfuil sin déanta cheana acu) maidir leis na roghanna atá acu faoi dhlí cuideachta agus faoi reachtaíocht eile. Ar na roghanna atá ann faoi dhlí cuideachta tá an chuideachta a leachtú nó ordú Cúirte a fháil chun sócmhainní a fháil ar ais nuair nach n-íocfar astu nó nuair nach bhfuil dóthain íoctha;

- teastaíonn scrúdú cúramach i gcás gearán a bhfuil líomhaintí faoi thrádáil chalaioiseach, míchúramach nó dócmhainneach. Déileálann **Léiriú 2.2.1** le cás dhá chuideachta a bhí gaolta lena chéile ar cuireadh faoi leachtú iad tar éis fiosrúcháin de chuid OSFC ag éirí as gearáin ón bpobal; bhí creidiúnaithe sásta a fhios a bheith acu go bhfaighfí ar ais agus go ndíolfaí na sócmhainní a bhí fágtha ag na cuideachtaí le fiachais an leachtaithe agus na

Léiriú 2.2.1: Cás inar Cuireadh faoi Leachtú dhá Chuideachta tar éis Gearán ón bPobal agus Fiosrúchán OSFC

Gearáin faoi mhiondíoltóir mar gheall go raibh sé ag glacadh le héarlaisí suntasacha ó chustaiméirí fad is a bhí sé eolach faoi nach mbeadh sé in ann nó gur beag seans go mbeadh sé in ann na hearraí a bhí i gceist a sholáthar. Os rud é gur chúis bhuartha iompar calaoiseach nó iompar gan chúram a bheith i gceist leis sin, thionscain an OSFC fiosrúchán faoi ghníomhaíochtaí gnó na bpríomhaithe i roinnt cuideachtaí gaolta.

Tar éis imscrúdaithe, fuarthas amach go raibh stiúrthóir príomha a bhí lárnach sa scéal gafa le dhá chuideachta. De réir faisnéise cláráithe i gClár na gCuideachtaí, bhí sé

ar thairfead go raibh ceithre sheoladh baile ag an té sin. In ainneoin sin, d'iarr an OSFC eolas áirithe air maidir la stádas na gcuideachtaí agus an chaoi go raibh sé ag teip orthu de réir dealraimh géilleadh le ceanglais áirithe dlí cuideachta a bhí curtha in iúl dóibh. Sheas an Oifig go daingean agus ina dhiaidh sin thionscain stiúrthóir leachtú den dá chuideachta dócmhainneacha. Ag deireadh na bliana 2004 bhí an leachtú faoi lánseol agus cuirfidh an leachtaitheoir tuairisc isteach de réir sceidil go luath sa bhliain 2005 i ndáil lena fhiosrúchán faoi ghnóthaí na gcuideachtaí agus faoi iompar na stiúrthóirí lena mbaineann.

gcuideachtaí a urscaoileadh, agus go mbeadh ar na stiúrthóirí míniú a thabhairt don leachtaitheoir faoi mhaoirseacht na gcuideachtaí;

- rudaí a chuireann in iúl easpa tuisceana ar cheanglais Achtanna na gCuideachtaí maidir le cúrsaí cuideachta a rialú. Soláthraíonn **Léiriú 2.2.2** eiseamláir d'idirbheartaíocht rathúil a rinne OCFC chun géilliúntas stiúrthóirí cuideachta i leith a ndualgas reachtúla a dhaingniú;
- cruinnithe Ginearálta Bliantúil gan tarraingt nó loiceadh maidir lena dtarraingt de réir na gceanglas dlí cuideachta. I líon suntasach de na cásanna sin, ní bhfuair an ball aonarach nó an scairshealbhóir fógra faoin gcruinniú 21 lá roimh ré agus níor cuireadh ar fáil dó tuarascáil an stiúrthóra, na ráitis airgeadais iniúchta nó seachfhoirm. Is minice a bhíonn na nithe sin ina gcúis bhuartha i gcás cuideachtaí rathaíochta agus cuideachtaí neamh-bhrabaigh (m. sh., cuideachtaí bainistíocht arasáin nó carthanais), cuideachtaí príobháideacha le húnireacht daingean gan aon scairshealbhóirí taobh amuigh den teaghlach agus cuideachtaí atá ag baint leas as maoinithe BES. Nuair a thagann na saincheisteanna sin in airde déanann OSFC iarracht a bhfuil tarlaite a shoiléiriú, athmhuintearas a chruthú idir na páirtithe agus sa gcás nach féidir é sin a dhéanamh,

déantar ordú cruinniú bliantúil a tharraingt faoi cumhachtaí dílsithe do Stiúrthóir Fhorfheidhmithe Chorparáidigh. Cuireann **Léiriú 2.2.3** eiseamláir de chás dá leithéid a bhain le cuideachta bainistiú maoin sealbhais. Taispeántar i **Léiriú 2.2.4** litir nach raibh iarrtha ag gabháil buíochas don Oifig as ucht idirghabháil a dhéanamh le neamhghéilliúntas a réiteach chun leasa úinéirí na maoin a bhí i gceist. Tá eagarthóireacht déanta ar an litir agus ainmneacha na cuideachta agus na bpáirtithe eile fágtha as.

Diúscairt Chásanna

Den 2,362 chás a fuarthas isteach agus a bhí ar na bioráin againn sa bhliain 2004, chuir OSFC an plé chun críche ar 1,577 nó níos mó ná 66.7% díobh. De bhreis air sin, cuireadh 493 chás ar leataobh lena bhfiosrú le súil imeachtaí sibhialta nó coiriúla a thionscnamh dá mba ghá. Bhí 292 chás ar na bioráin againn ag deireadh na bliana 2004, laghdú suntasach ar an 406 a bhí ar na bioráin againn ag deireadh na bliana 2003. Tá cur síos cuimsitheach ar na gcásanna sin in **Aguisín 2.2.3**.

Ceileann an toradh rathúil próifíl de réir aois atá ag dul i ndonacht i gcás líon beag de chásanna deacra a bhfuil an measúnú tosaigh á dhéanamh orthu. Taispeánann an tábla a leanas nach ndearnadh cinneadh fós ar

Léiriú 2.2.2: Neamhghéilliúntas Charthanais curtha ina gCeart tar éis Gearáin a fháil ó Bhall agus tar éis Idirghabhála OSFC

Corpraíodh cuideachta mar chuideachta rathaíochta chun críche carthanachta sa bhliain 2000. Ina dhiaidh sin ghlac sí seilbh ar mhaoin sealbhais.

Go luath sa bhliain 2004 fuair an OSFC gearán a chuir in iúl gur diúltaíodh do shíniú bunaidh na cuideachta teacht ar na leabhair chuntasaíochta. I measc saincheisteanna eile a ardaíodh bhí teip ar Chruinnithe Ginearálta Bliantúla a tharraingt agus titim-as-a-chéile iomlán de ghnáth coincheapa rialachais corparáidigh.

Tar éis fiosrúcháin de chuid OSFC, thaispeáin sé:

- nach rabhthas ag ullmhú ráitis airgeadais,
- nach raibh iniúchadh á dhéanamh ar chúrsaí airgid na cuideachta,
- nach raibh bord na stiúrthóirí comhdhéanta go cuí de réir dealramh agus

- nach raibh tuairisceán bliantúil déanta ag an gcuideachta ón uair a corpraíodh í.

In ainneoin na n-easnamh sin, d'éirigh leis an gCuideachta cúnaimh i bhfoirm dheontais a fháil ón mBord Sláinte (le haghaidh soláthar áis réamhscoile) agus ó FÁS (le siopa caife a rith mar chuid de chlár for-rochtana).

Tar éis an OSFC teagmháil a dhéanamh leis na stiúrthóirí, fuarthas amach gur chosúil nach raibh siad feasach faoi na hoibleagáidí a bhí orthu Cruinnithe Ginearálta Bliantúla a tharraingt agus cuntais iniúchta iomlána a sholáthar dá mbaill. Bhí neamhchinnteacht freisin ann maidir leis an ról agus an bhaint a bhí ag bord stiúrthóirí na cuideachta i maoirseacht agus i stiúradh gnóthaí na cuideachta.

De thoradh chomhrá na hOifige leis na stiúrthóirí ainmníodh iniúchóirí gairmiúla, tarraingíodh cruinniú ginearálta bliantúil agus tugadh suas chun dáta clár na mball agus na stiúrthóirí.

121 chás a fuarthas níos mó ná 12 mhí ó shin. Is é an ganntanas foirne is cúis leis sin rud a chaithfear rud a dhéanamh faoi sa bhliain 2005:

Próifíl na gcásanna de réir aois	2003	2004
Níos lú ná sé mhí	222	126
Sé mhí nó níos mó ach níos lú ná 12 mhí	141	45
12 mhí nó níos mó ach níos lú ná 24 mhí	40	101
24 mhí nó níos mó	3	20
Iomlán	406	292

Déanann **Aguisín 2.2.4** briseadh síos ar an modh a ndearnadh réiteach ar na 1,577 gcásanna a measúnaíodh agus a dúnadh sa bhliain 2004, le hidirdhealú déanta eadraibh de réir mar b'ábhar tuairiscí sainordaitheacha nó tuairiscí deonacha iad. Bhain an chuid is mó de na cásanna sin le mainneachtain i leith tuairisceán. Dúnadh cinn eile de bharr nár léir iontu aon tsaincheist dliteanais choiriúil faoi Achtanna na gCuideachtaí;

roinnt díobh sin d'fheilfeadh siad do chaingean sibhialta a thionscnódh an gearánaí. Réitíodh cuid mhaith díobh siúd a bhí fágtha trí litreacha a eisiúint ag fógairt caingean dlí sa gcás go dtarlódh an mhainneachtain in athuair. Is dóigh go mbeidh feabhas ar ghéilliúntas dá bharr amach anseo agus dá réir is beartas é atá comhsheasmhach le forchuspóirí géilliúntais an Stiúrthóra. Mar a cuireadh in iúl níos luaithe, sa chuid is mó de chásanna is trí idirbheartaíocht riaracháin nó dlí a rinne OSFC le neamhghéilliúntas a cheartú nó a fheabhsú a thángthas ar réiteach rathúil.

B'fhéidir gur i gcásanna a mbíonn stiúrthóirí cuideachta agus daoine a bhfuil ceangal leo ag baint úsáid phearsanta as sócmhainní cuideachta is mó is léir tionchar dearfach na hOifige chun géilliúntas a fheabhsú. In éineacht le tuairisciú na gcionta indíotáilte sin a rinne iniúchóirí sna blianta 2003 agus 2004, chuir roinnt mhaith de na stiúrthóirí lena mbaineann in iúl don OSFC go bhfuil na hiasachtaí a bhí i gceist íoctha ar ais anois. San iomlán íocadh ar ais tuairim is luach €100 milliúin de shócmhainní cuideachta do na cuideachtaí; bhí buntáiste dá bharr ag páirtithe leasmhara san laghdú ar riosca creidmheasa. I roinnt cásanna áirithe is airgead substainteach a bhí i gceist leis na hiasachtaí sin ar pháirt mhór de luach na cuideachta iad agus i bhfad

Léiriú 2.2.3: Neamhghéilliúntas Cuideachta Bhainistiú Maoine Sealbhais Curtha ina gCeart tar éis Gearáin a fháil ó Bhall agus tar éis Idirghabháil OSFC

Corpraíodh cuideachta faoi theorainn ráthaíochta sa bhliain 1994 agus bhí sé de fhreagracht uirthi caoi a choinneáil ar bhloc de níos mó ná 50 árasán agus oifig. Ba iad na stiúrthóirí forbroirí an choimpléisc; sholáthair duine amháin acu seirbhís chuntasafóichta don chuideachta. An tuairisceán bliantúil is deireanaí a rinne an chuideachta rinneadh suas go dtí 30 Meán Fómhair 2002 é; bhí cuntais iniúchta don bhliain a chríochnaigh 31 Nollaig 2001 ceangailte leis.

Chuir an gearánaí a raibh ina bhall den chuideachta in iúl gur leis ceann de na maoin sealbhais sa choimpléasc. Ón uair ar corpraíodh í níor thug an chuideachta cuireadh dá baill teacht go dtí cruinniú ginearálta bliantúil agus níor eisigh sí riamh do na baill tuarascáil bhliantúil na stiúrthóirí ná aon doiciméid eile a d'fheilfeadh do chruinniú bliantúil.

Mar chuid den fhiosrúchán rinne an OSFC scrúdú ar chlár ball agus stiúrthóirí na cuideachta agus rinne sí teagmháil le hiníúchóir na cuideachta le roinnt ceisteanna a chur air maidir le:

- teidlíocht na cuideachta mar chuideachta rathaíochta, cuntais ghiorraithe a chur ar fáil;
- Cruinniú ginearálta a fhógairt go gairid roimh ré nuair nach raibh fáil ar aontú na mball mar a theastaigh.

De thoradh na bhfiosrúchán sin d'ordaigh an OSFC do stiúrthóirí na cuideachta cruinniú ginearálta bliantúil a tharraingt. Eisíodh na doiciméid fheiliúnacha do na baill agus tarraingíodh an Cruinniú Ginearálta Bliantúil ina dhiaidh sin. Ag an gcruinniú toghadh roinnt ball ar an mbord agus d'éirigh na stiúrthóirí a bhí ina bhforbroirí as. Ina dhiaidh sin, na tuairisceáin nach raibh cláraithe leis an Oifig Um Chlárú Cuideachta lena n-áirítear na ráitis airgeadais, chláraigh na stiúrthóirí nua iad.

Tar éis an rath a bhí ar idirghabháil an OSFC, fuair an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach litir ón ggearánaí ag gabháil buíochas leis. Tá cóip den litir sin ach gan ainm na cuideachta agus na bpáirtithe eile luaite ann i **Léiriú 2.2.4**.

níos mó ná an méid a bhí ceadaithe mar theorainn. I gcuid mhaith de na cásanna theip ar an bhfiosrúchán dóthain fianaise a nochtadh go raibh ag na loicigh lena mbaineann eolas nó cúis réasúnach chun a chreidiúint go mbeadh an chuideachta ag sárú na gcosc reachtacha nuair a rinne siad idirbhearta – coinníoll is gá a chomhlíonadh más cion coiriúil atá i gceist. Cibé ar bith ba chóir go laghdófaí an bac sin ar ionchúiseamh rathúil amach anseo nuair a chuirtear san áireamh an oiread is a bhí an OSFC chun tosaigh maidir le feasacht luchta chorparáidigh ar na coisc sin a ardú.

Fo-aidhm 2.3: Tacú le/Coimisiniú Fiosrúcháin Chuideachta Foirmeálta

Baineadh úsáid ar bhonn réasúnta rialta thar thréimhse na n-ocht mbliana is deireanaí as fiosrúcháin bhreithiúnacha agus scrúdaithe gairmiúla ar dhoiciméid chuideachtaí chun fíricí a dhaingniú i gcásanna a bhain le cuideachtaí Éireannacha agus le cuideachtaí cláraithe

i dtíortha thar lear a rabhthas amhrasach faoi mhí-iompar. Ón uair ar bunaíodh OSFC cuireadh síneadh leis an áis seo trí úsáid a bhaint as cumhachtaí barántas cuardaigh an Stiúrthóra. Is in éineacht le iniúchtaí coiriúla go sonrach a baineadh úsáid as na cumhachtaí sin agus forlíontar iad nuair is gá trí dhoiciméid a bhaineann leis na cuideachtaí i gceist a fháil ó na bainc ar mhodh dlíthiúil.

Fiosrúcháin Chríochnaithe

National Irish Bank Ltd. (NIB)/National Irish Bank Financial Services Ltd.(NIBFS)

Imeacht suntasach ba ea foilseachán an 30 Iúil 2004 de Thuairisc na n-Imscrúdaitheoirí ar NIB agus NIBFS. Réitigh an OSFC an bealach le haghaidh fhoilseachán na Tuarascála ar iarratas ón Ard-Chúirt. Rinne an Stiúrthóir agus an fhoireann socruithe chun an Tuarascáil a chur i gcló i bhformáid chóipe crua agus i bhformáid CD agus chun a eisiúint agus a díol via

Léiriú 2.2.4: Téacs de Litir ag gabháil buíochas don OSFC as ucht Leigheas a chur ar Mhainneachtain a rinne Cuideachta Bhainistíochta Maoin Sealbhais maidir leis an gceanglas Cruinnithe Ginearálta Bliantúla a chomhlíonadh

**Peter Durnin Esq.,
Office of Directors of Corporate Enforcement,
16 Parnell Square,
Dublin 1.**

26th March '04.

Dear Mr. Durnin,

Just a note to bring you up to date on matters.

The A.G.M. relating to the year and accounts for Y/E 31/12/02 was held on 16/03/04. Four new directors appointed – all three previous directors had tendered resignations to the company's solicitors, who announced the resignations on the night. He pointed out it was an 'oversight' not to have notified the members of previous A.G.M.'s.

The auditor was re-appointed and is very co-operative.

On behalf of the new board we would like to thank your office for it's efficient timely support on this matter.

We hope to sort out the problems we have inherited.

Thanking you.

Yours sincerely,

an Oifig Dhíolacháin Fhoilsiúchán Rialtais. Dháil an OSFC cóipeanna den Tuarascáil ar dhaoine a bhí ainmnithe ann, ar rialaitheoirí bainc sa bhaile agus thar lear agus ar dhaoine mór le rá eile.

Bhí an fiosrúchán NIB/NIBFS ar siúl ar feadh níos mó ná sé bliana agus tá roinnt conclúidí diúltacha sa Tuarascáil maidir leis na cuideachtaí, an bhainistíocht shinsireach, iniúcháirí na gcuideachta agus an coiste iniúchta. Ó foilsíodh an Tuarascáil tá comhairle dlí á glacadh ag an Stiúrthóir le fáil amach an féidir imeachtaí dlí i leith dícháilithe a thionscnamh i gcoinne roinnt de na páirtithe atá cáinte ann. Ní raibh aon chinneadh déanta faoi sin ag deireadh na bliana 2004.

Chosain fiosrúchán NIB/NIBFS €6.5 milliún. ocadh an costas sin ar dtús ar Vóta an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, ach tá súil anois go bhfaighidh an Roinn an tsuim ar ais ón mBanc.

Ansbacher (Cayman) Ltd.

Rinneadh mionphlé i dTuarascálacha Bliantúla OSFC sna blianta roimhe seo ar an dul chun cinn a bhí ar chúrsaí tar éis foilseachán Thuarascáil Imscrúdaitheora na hArd-Chúirte i leith Ansbacher (Cayman) Ltd i mí an Mheithimh 2002. Rinneadh tagairt go sonrach d'iarratas na gCoimisinéirí Ioncaim agus an OSFC ar an Ard-Chúirt doiciméid na n-Imscrúdaitheoirí a chur ar fáil dóibh. Sa bhliain 2002, tar éis glacadh le comhairle dlí chuir an OSFC ar athló an t-iarratas teoranta sin fad is a bhíodh ag feitheamh ar chinneadh faoin iarratas níos leithne a rinne na Coimisinéirí Ioncaim.

An 25 Bealtaine 2004, thug Uachtarán na hArd-Chúirte a Bhreithiúnas faoi iarratas na gCoimisinéirí Ioncaim agus dúirt *inter alia* go raibh na Coimisinéirí i dteideal teacht ar dhoiciméid uile na n-Imscrúdaitheoirí nach raibh sa Tuarascáil agus cóipeanna a fháil díobh cé is moite de na bileoga oibre ar éiligh na hImscrúdaitheoirí go mbeadh siad faoi phribhléid. Bhain an cinneadh go sonrach le cliaint d' Ansbacher (Cayman) Limited agus le daoine agus le cuideachtaí ar mheas na hImscrúdaitheoirí nár chomhoibrigh siad leis an bhFiosrúchán. Ceadáíodh do na Coimisinéirí freisin iarratas a chur isteach in athuair chun teacht ar dhoiciméid na n-Imscrúdaitheoirí i leith aon duine aonaraigh nó aon cuideachta nach raibh ainmnithe sa Tuarascáil.

I ndiaidh chinneadh na hArd-Chúirte, d'iarr an OSFC ar chomhairle Abhcóide maidir le cásanna cúirte a dhéanfadh sí amach anseo. Is ag teacht chun deiridh na bliana 2004 a fuarthas an chomhairle sin agus bhí an Stiúrthóir ag déanamh a mharana fúithi ag deireadh na bliana.

Kentford Securities Ltd.

Cuireadh Tuarascáil na Roinne faoi Kentford Securities Ltd., cuideachta a bhí bainteach le Ansbacher (Cayman) LTD ar aghaidh chuig an OSFC i mí na Samhna 2002. Ní hionann le tuarascálacha na n-Imscrúdaitheoirí a bhfuil na fíricí agus na tuairimí atá leagtha síos iontu inghlactha mar fhianaise chun críche imeachtaí sibhialta ar bith a thiocthadh ina dhiaidh sin, tá sé riachtanach go mbeadh fianaise neamhspleách in éindí le fíricí agus tátal oifigigh údaraithe. Tar éis dó scrúdú a dhéanamh ar ábhar na tuarascála sin, chinn an Stiúrthóir gur thuill iompar duine amháin go gcuirfí imeachtaí forfheidhmithe ar bun ina leith, agus bhí an fhianaise mionnscríbhinn a theastaigh chun tacú lena leithéid d'imeachtaí ullmhaithe den chuid is mó ag deireadh na bliana 2004.

Celtic Helicopters Ltd.

Tar éis don Stiúrthóir scrúdú a dhéanamh ar thuarascáil na Roinne faoi Celtic Helicopters Ltd., a fuair sé sa bhliain 2003 chinntigh an Stiúrthóir nach dtionscnódh sé caingean forfheidhmithe faoi láthair i gcoinne aon duine a bhí luaite sa tuarascáil.

Barnroe Ltd.

Tar éis glacadh le roinnt gearán ón bpobal i leith Barnroe Ltd., cuideachta tógála, cláraithe ag 4c Kiltalawn Cottages, Bóthar Baile Coimín, Baile Átha Cliath 24 faoin modh iompair a bhí aici ina cuid ghnóthaí, thionscain an OSFC scrúdú cuideachta dá cuid leabhar agus doiciméad i mí na Bealtaine 2004. D'earcaigh an Oifig cuntasóir gairmiúil chun cuidiú léi san obair sin. Ina dhiaidh sin fuarthas barántais chuardaigh ón gCúirt Dúiche agus cuireadh i ngníomh iad. Gabhadh doiciméid chuideachta agus cuireadh ar fáil iad don chuntasóir gairmiúil ainmnithe le haghaidh scrúdaithe.

Tar éis scrúdú a dhéanamh ar thuarascáil chríochnaithe an chuntasóra, chinntigh an stiúrthóir gur thuill an

cás go gcuirfí imeachtaí dlí i leith dícháilithe ar bun i gcoinne dhá stiúrtóir sa chuideachta agus tionscnaíodh na himeachtaí sin i mí na Nollag 2004. Comhthreormhar leis sin rinneadh athbhreithniú breithiúnach ar chinneadh an Stiúrtóra a chumhachtaí imscrúdaitheacha a úsáid i leith na cuideachta sin, agus tá an dá shraith imeachtaí ag fanacht ar dháta éisteachta ag deireadh na bliana 2004.

Fiosrúcháin Leanúnacha

Dunnes Stores Ireland Company/Dunnes Stores (ILAC Centre) Ltd.

Rinneadh plé fada i dTuarascálacha Bliantúla na mblianta 2002 agus 2003 ar imeachtaí éagsúla na hArd-Chúirte agus na Cúirte Uachtaraí a chuir siar go dtí lár na bliana 2003 scrúdú leabhar agus doiciméad de chuid Dunnes Stores Ireland Company agus Dunnes Stores (ILAC Centre) Ltd. Lean Cyril Houlihan, ball foirne in OSFC ag obair ar an sannadh sin i rith na bliana 2004 agus bhí na scrúduithe fós ar siúl ag deireadh na bliana 2004

AIB Investment Managers Ltd.

I mBealtaine 2004 thug an Stiúrtóir faoi deara go raibh fadhbanna áirithe a raibh stair ag baint leo san AIB Group, go sonrach maidir le AIB Investment Managers Ltd. Tar éis an cheist a scrúdú, d'ordaigh sé go gcuirfí ar fáil leabhair agus doiciméid áirithe a bhain leis na fadhbanna sin agus cuireadh ar fáil iad. Ag deireadh na bliana 2004, bhí scrúdú an Stiúrtóra fós ar siúl agus bhí an Oifig ag meas torthaí an fhiosrúcháin mhionsonraithe a rinne Údarás Rialaitheach Sheirbhísí Airgeadais na hÉireann faoi na himeachtaí céanna agus a cuireadh ar fáil i mí na Nollag 2004.

Scrúdú Cuideachta eile ag OSFC

Tosaíodh ag scrúdú leabhar agus doiciméad cuideachta i mí na Nollag 2003 agus bhí an scrúdú fós ar siúl ag deireadh na bliana 2004. Tá siúl leis go gcríochnófar an obair sin i rith na bliana 2005.

Scrúduithe Cuideachta Roinne

Lean scrúduithe na Roinne ar leabhair agus ar dhoiciméid College Trustees Ltd., Guinness and Mahon (Ireland) Ltd. and Hamilton Ross Company Limited go dtí deireadh na bliana 2004.